

sedanji čas. Da je to gola resnica, se iz tistega malega izgleda lahko razvidi, ki smo ga omenili v lanskim „Novicah“, da namreč sirovo maslo (puter) že sedaj po železnici vozijo iz Dunaja v Zagreb na prodaj, čeravno bi horvaški kmetje, ki imajo dosti živine, prav za prav, ako bi s časom napredovali, lahko vozili svoje maslo na Dunaj!

V obertnijstvu pa se pričakuje še druga velika prememba; morebiti že pride to leto. Sedaj še veljavne postave zastran obertnij in rokodelstev, ktere zadržujejo, da ne more vsak, čeravno ima vednost in zmožnost samostojno — na svojo roko — obertnijstvo in rokodelstvo začeti, se bojo morebiti popolnoma ali saj deloma prenaredile in proste bojo potem naše obertnije in rokodelstva, razun nekterih, katerim se zavolj občnega prida ne more dovoliti prostost. Ako pride ta postava na dan, se bo dokaj premenilo pri obertnikih in rokodelcih; bistré glave in pridne roke bojo brez over započele to in uno, in kdor ne bo šel s časom naprej, bo mogel zapreti svojo delavnišnico in prodajavnico, ker kupci bojo šli drugam kupovat.

Kamor se tedaj ozremo, povsod čujemo glas: „Naprej! Nikar nemarno se deržati starega, ampak pozvedovati, kaj se dela in godí novega po svetu, kako se spravlja to in uno, da se zboljšuje kmetovanje in povzdiguje obertnijstvo“. Kdor misli, da mu ni treba mar biti za nove znajdbe, nove skušnje, takega bojo novi časi v čedalje večjo zadrego spravili.

Kdor pa z novim časom napredova, temu pa tudi ni treba zametovati vsega svojega starega, kar vé, zna in ima; ker veliko tega, česar si je v pridnem napredovanju pripravil in napravil, je dobro, če je sedaj že tudi staro, ker se opira na to, kar je pred malo leti še novo bilo.

Tako ne bo umen kmetovavec in obertnik zametoval vsega starega, pa tudi dremal ne bo in ne spal, ampak vedno bo imel oči odperete na to, kar svet novega na dan prinaša, da poskusi vse, obderži pa za-se to, kar je njegovemu kmetijstvu ali obertnijstvu v dobiček in čast.

Zato kliče naš list vsem ob novem letu: Le naprej! S pomočjo Božjo ne bo bistri glavi, pridnim rokam in pa poštenosti sreča nikdar slovesa dala. Tedaj „Le naprej! Čedalje bolj naprej!“

Gojzdnarstvo.

Cesarske preskušnje za take gojzdnarje, ki hočejo samostojno službo gojzdnega gospodarstva nastopiti, so bile lani za južne avstrijske dežele v Ljubljani mesca oktobra. Časnik „Mitth. d. Forstw. d. öst. Alp.“ piše o teh preskušnjah, da se je še 7 gojzdnarjev oglasilo, ki so se hotli tem preskušnjam podvreči, al eden je v tem zbolel, eden pa je bil na Oggersko prestavljen in se je tedaj v Budi izpraševati dal.

Veseli smo — pravi omenjeni časnik — da zamoremo reči, da so se izpraševani letos popolnoma dobro obnesli in da so pokazali, da jim je gojzdnarstvo živo pri sercu. Na koncu preskušnje se je enemu dalo spričalo, da je za samostojno gojzdnarsko službo „posebno ugoden“, štirim drugim pa da so „ugodni“.

Veseli smo pa dobrega izida teh preskušinj toliko bolj, ker v južnih deželah našega cesarstva še zmiraj silno pomanjkuje dobro izučeni in izurjeni gojzdnarjev, in da je tedaj spet 5 novih, ki bojo v stanu prevzeti službo samostojnega gojzdnega gospodarstva.

Vprašanja, ki jih je poslalo c. k. ministerstvo notranjih oprav iz Dunaja in ki so jih mogli izpraševani pismeno izdelati, so bile:

1. Kaj se pravi gojzd trebiti in kateri prikazki v rasti gojzdov sami kažejo, da je koristno in potrebno gojzde trebiti? Kteri dobički izvirajo iz tega, ako se pametno trebijo gojzdi, in kdaj naj se začne, kdaj ponavlja to delo, kako deleč in kam naj sega, da se doseže zaželjeni namen?

2. Po kolikih potih se dá sploh les prodajati? Kdaj je ena, kdaj druga pot očitno boljša? in ktere opravila segajo zastran prodaje lesa v opravilstvo gojzdnega oskerbnika?

3. Ktere pravila veljajo sploh zastran posekovanja gojzdov, kar se tiče sekanja, velikosti in podobe posekov in primerne vredjenja v tem? in kakošna škoda se dela gojzdom, ako se te pravila zanemarijo?

Domovina mnogoverstnih sadežev.

Mikavno bi utegnili biti našim bravcem, da bi vedili: odkod je prišel k nam ta in uni sad, ktereга mislimo, da je morebiti naš od nekđaj.

Jabelka so prišle iz Sirije in Egipta na Gerško, odtod pa na Laško in iz Laškega so se razširile naprej po svetu. Rimci so jih poznali le 29 plemen, in tisto drobno rudeče jabelko, ki se še dandanašnji Api imenuje, je Api zasadił na Laško.

Hruške najbolje so prišle iz Aleksandrije, iz Numidije, Sirije in Gerškega. Plini jih je poznal 34 plemen. Tiste prijetno-dišeče hruške, ki se bergamote imenujejo, so prišle še le ob času križarskih vojsk iz Perzije ali iz Turčije v Evropo. Bergamot se pravi v turškem jeziku „knežinja“.

Češnjé so dobili 100 let pred Kristusovim rojstvom v Rim iz Ponta v mali Azii. Lukul jih je iz azijskega mesta Cerasus prinesel; odtod se še v latinskem jeziku dan današnji češnji „cerasus“ pravi. Leta 40 so prišle češnjé na Angleško. LAVOROVE ali IORBERJEVE češnjé so se imenovalé tiste prijetne grenjklate češnjé, ki so jih Rimci cepili na lavorove drevesa.

Češplje (slive) so v Sirii in Armenii domá; ob križarskih vojskah so jih zaplodili na Francozko in Nemško. Iz Damaška je tista sliva, ki se dan današnji „damaščanka“ zove. Nekđaj so iz jutrovih dežel le suhe češplje v Evropo vozili.

Breskve smo prejeli iz Perzije; ob času imenitnega latinskega pisatelja Plinija je bilo breskev v Rimu še celó malo. Pravijo, da so breskve v Perzii strupene, da pa zgine ta strup iz njih, kadar se presadé v ptuje bolj severne kraje. Jeverca tudi pri nas niso brez strupa in sicer tistega, ki se „pruska kislina“ (Blausäure) imenuje.

Oreh so ob času rimskih vojsk iz Perzije prinesli v Rim; odkodar tudi ime „laški oreh“ (welsche Nuss); véliki orehi so iz Ponta, zato se imenujejo „pontiški orehi“. (Konec sledi.)

Novo leto 1824.

Povestica. Spisal Davorin Terstenjak.

Ni bilo soluca viditi na starega leta dan. Gosta megla se je kadila tako, da nismo iz naše dolinice vidili ne v široko ne visoko. Proti večeru še je bilo huje. Začela je burja pihati in neusmiljeno lica briti. Zgodaj smo v hiši prižgali luč, in težko očeta pričakovali, ki so nam s hlapcom „v verh“ po vina šli. Mati so ravno stavili lopare v peč, na kterih so se tolčne gibanice cedile. Mi otroci pa smo okoli njih skakali in sline cedili.

„Oče pridejo!“ zavriska zdajci najstareja sestra, in vsi hipoma smuknemo v hišo. Na miglej smo že tudi na kolenih bili. Zakaj pa to? — kaj ste Turčini? — bode morebiti kdo vprašal. O ne! al poznali smo vsi očetovo voljo, da berž, ko oni iz vinograda pridejo, molimo „Zdravo Marijo“. Oče torbo odložijo, in k nam pokleknejo. Al na herbtu je še zmiraj visel velik žurč. Veste li, kaj je žurč? Velika lesena okrogla posoda; Horvati ji pravijo čutura.

Ko smo ravno za „uboge duše v vicah“ molili, nas prestraši glas v hišo stopivšega ptajca. „Huš, huš, huš! Hvaljen bodi Jezus Kristus!“ „Na veke Amen!“ odgovorimo in se prekrizamo. Popotnik je bil sivoglav dolgobralec, pravi Resimar (barba clarus); oči so se mu svetile